

Onderwerp: Opheffing GR Streekarchivariaat Noordoost Friesland en voortzetting werkzaamheden streekarchivaris

Schiermonnikoog, 3 december 2015

Aan de Gemeenteraad

Voorstel

- instemmen met het opheffen van de Gemeenschappelijke Regeling Streekarchivariaat Noordoost Friesland per 1-1-2016
- Instemmen met het voornemen de werkzaamheden van de streekarchivaris per 1-1-2016 voort te zetten middels een te sluiten dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Dongeradeel en benoeming tot (onbezoldigd) archivaris van de gemeente Schiermonnikoog.

Samenvatting

Vanwege het, ten opzichte van het verleden, geringe aantal deelnemers is er in de afgelopen tijd een discussie tussen de deelnemende gemeenten ontstaan over het voortbestaan van de GR Streekarchivariaat Noordoost Friesland. Deze discussie is in een stroomversnelling gekomen door de op handen zijnde ambtelijke fusie tussen de gemeenten Dongeradeel, Dantumadiel, Ferwerderadiel en Kollumerland (GR DDFK-Gemeenten). Hierdoor is de mogelijkheid ontstaan om de taken die binnen de GR voor Dongeradeel worden uitgevoerd in DDFK-verband op uniforme wijze voort te zetten en tegelijkertijd de taken die binnen de GR voor de deelnemers Schiermonnikoog en Ameland middels dienstverleningsovereenkomsten te kunnen regelen.

De dienstverleningsovereenkomst regelt de inzet en kosten van de archivaris van Dongeradeel voor de gemeente Schiermonnikoog.

Tot de opheffing van de gemeenschappelijke regeling dient volgens het bepaalde in artikel 31 van de regeling door tenminste 2/3 van het aantal deelnemers te worden besloten (de raden en de colleges van Dongeradeel, Schiermonnikoog en Ameland zijn deelnemer).

Toelichting

Het Streekarchivariaat Noordoost Friesland bestaat sinds 1961 in de vorm van een Gemeenschappelijke Regeling (GR) met als deelnemers de gemeenten Dokkum, Oostdongeradeel, Westdongeradeel (later samen Dongeradeel), Kollumerland c.a. en Schiermonnikoog. Ameland is deelnemer sinds 1969. Kollumerland c.a. is in 1988 uitgetreden. Toegetreden zijn in 1988 de waterschappen Tusken Waed en Ien en De Wâlden, die beiden zijn opgegaan in respectievelijk waterschap De Waadkant en waterschap Lauwerswâlden en die vervolgens weer in Wetterskip Fryslân. In 2011 is het Wetterskip Fryslân uitgetreden als deelnemer.

Na het uittreden van het Wetterskip Fryslân is de juridische constructie van de GR Streekarchivariaat te zwaar geworden. De GR bestaat nu nog uit drie deelnemende gemeenten, met Dongeradeel als grootste (70%) en Schiermonnikoog en Ameland als relatief kleine partijen voor elk 15%. Pogingen de GR uit te breiden met nieuwe deelnemers zijn niet geslaagd, mede als gevolg van bestuurlijke ontwikkelingen in de regio, zoals de vorming van de GR DDFK Gemeenten als één ambtelijke organisatie en een op termijn daaraan gekoppelde mogelijke herindeling.

Door het initiatief van een ambtelijke fusie van de DDFK-organisaties is de discussie tussen de deelnemende gemeenten rond het voortbestaan van de GR Streekarchivariaat in een stroomversnelling geraakt. Naast de bestaande wettelijke taak van beheer en beschikbaarstelling van overgedragen gemeentelijke archieven, is er een toenemende betrokkenheid van de streekarchivaris bij het tegenwoordige gemeentelijk informatiebeheer, ook in het kader van het interbestuurlijk toezicht. Voor Dongeradeel is daardoor opname in de ambtelijke organisatie voor aansturing en samenwerking met het team Documentaire Informatievoorziening (DIV) organisatorisch verklaarbaar en het sluit beter aan in

het te maken onderscheid tussen bestuurlijke zorg voor en uitvoerend beheer door de ambtelijke organisatie.

Overheden hebben uit hoofde van de Archiefwet 1995 de wettelijke plicht hun archieven in goede, geordende en toegankelijke staat te houden. Deze wettelijke verplichting valt uiteen in een bestuurlijke verantwoordelijkheid van in dit geval het college van B en W (zorg) en een ambtelijke verantwoordelijkheid (beheer). De grondslag van deze wettelijke verplichting is dat zonder betrouwbare en terugvindbare overheidsinformatie in archieven er geen verantwoording naar de burger en vertegenwoordigers daarvan kan plaatsvinden. De wettelijke verplichting houdt tevens in dat de naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats overgedragen archieven openbaar zijn en geraadpleegd moeten kunnen worden door burgers.

De werkzaamheden van de GR Streekarchivariaat zijn grotendeels een Dongeradeelse taak. Met het opheffen van de GR worden diens taken weer opgepakt door de gemeente zelf. De formatie en medewerkers komen onder de verantwoordelijkheid van Dongeradeel.

De werkzaamheden die de streekarchivaris nu verricht voor de gemeente Schiermonnikoog kunnen na 1-1-2016 op soortgelijke wijze voortgezet worden middels een af te sluiten dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Dongeradeel, namens de GR DDFK Gemeenten, waar de streekarchivaris dan in dienst is. In deze dienstverleningsovereenkomst worden afspraken met betrekking tot inzet, beheer, toezicht (waaronder IBT), publieksdienstverlening en kosten vastgelegd. In het bijbehorende werkplan worden de werkzaamheden en inzet verder gespecificeerd en vormt ook mede de basis van het beleidsmatig overleg over de uitvoering van de overeenkomst. Daarmee ontstaat ook meer ambtelijke sturing en betrokkenheid.

De jaarlijkse (te indexerende) kosten met ingang van 1-1-2016 zijn € 16.848,00 (excl. BTW). en dat betekent ten opzichte van voorgaande jaren ook een besparing, grotendeels als gevolg van het ontbreken van het voeren van een eigen administratie en controle daarop.

Proces

In de gemeenschappelijke regeling Streekarchivariaat Noordoost Friesland is in artikel 31 bepaald dat de regeling, onder goedkeuring van GS van Fryslân, kan worden opgeheven als tenminste tweederde van het aantal deelnemers zulks besluiten.

Uw raad is, samen met ons college, deelnemer aan de regeling. Wij nemen om de hiervoor vermelde redenen het besluit tot opheffen van de regeling per 1-1-2016 en tegelijkertijd tot het aangaan van een dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Dongeradeel met betrekking tot de werkzaamheden van de archivaris voor onze gemeente.

Wij stellen uw raad voor hetzelfde te doen.

De in de bepaling genoemde goedkeuring van GS van Fryslân is nog een gevolg van de oude datum van de regeling. Het wettelijk (WGR) voorschrift van goedkeuring door GS m.b.t besluiten inzake (opheffing van) een gemeenschappelijke regeling bestaat niet meer.

In de slotzin van artikel 31 van de regeling staat dat het algemeen bestuur de gevolgen van de opheffing en van de liquidatie regelt.

Het is de bedoeling dat het GR-personeel als inpassingskandidaten voor de nieuwe organisatie van de GR DDFK-gemeenten zullen gaan gelden, als onderdeel van de formatie van Dongeradeel (en een gedeelte van de formatie die t.b.v. Schiermonnikoog en Ameland dienstverlening zal gaan verrichten). De huur van het gebouw van het Streekarchief (te Dokkum) blijft een last die door Dongeradeel gedragen zal worden.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schiermonnikoog,
de secretaris, de burgemeester,

G. Heeringa

D.J. Stellingwerf